

Zer da ezagutza adimen artifizialaren garaian?

DIANA FRANCO

Azaroan mahai-inguru batean parte hartu behar dut beste emakume batzuekin batera, adimen artifizialen adituak ez baina gai honen inguruan zenbait hausnarketa egiten gabiltzanak. Sakontzeko aukera ederra. Ezagutzaren zentzuaz hausnartuko dugu, adimen artifiziala areagotzen ari den garaioan.

Hitz asko agertzen dira nire buruan ezagutzaz pentsatzen hasten naizenean: datua, informazioa, jakintza. Bestalde, adimen hitzak sena ekartzen dit burura.

Hitz horiek banatuko banitu, bi talde osatuko nituzke: alde batetik gorputzari lotuak egon barik irudikatu ditzakedan hitzen taldea: datua, informazioa, ezagutza, adimena. Bestetik, gorputza barik irudikatu ezin ditudan hitzak: jakintza, sena.

Gizakiok Erdi Arotik sena eta jakintza bezalako hitzengandik urruntzen joan gara pixkanaka-pixkanaka, eta ezagutza eta adimena gisako kontzeptuetara hurbiltzen, azken horiek bizi dugun mundua eta bere ezaugarriak deskribatzeko eredu bat direlako. Eredu horrek gure alde basatienetik aldentzen laguntzen gaitu, bidean zenbait gauza galduz, gure gorputzarekiko eta naturarekiko lotura, besteak beste.

Nature aldizkariak 2017ko zientzia artikulua batean kontatu zuen Google-en DeepMind adimen artifiziala gai izan zela *Go* jokoaren inguruan gizakion laguntza barik ezagutza sortu eta munduko jokalaririk onenari irabazteko. Hala baieztatu zuen adimen artifizialek ezagutza sortzeko gaitasuna izan dezaketela.

Gaur egun, datuak informazio eta informazioa ezagutza bihurtzen dakiten adimen artifizial teknologien garapena gertutik ikusten ari gara. Zelan eragingo dio horrek gure mundua ulertzeko moduari? Zelan eragingo dio gure arteko harremanei? Zelan gainontzeko izaki bizidunekin ditugun harremanei? Zelan gure gorputzarekiko dugun harremanari? ●

Qatarren benetako gola

AXIER LOPEZ

Qatarrek urteak daramatza nazioarteko bere nortasun publikoa berreraikitzeke kanpaina egiten. Izan ere, diktadura izatearen 'ñabardura txiki' hori ez da oso salgarria izaten. Estrategia diplomatiko eta finantzario horren barruan, futbola funtsezkoa da. Barcelona FC taldeak Qatar izena eraman du mundu osoan barrena bere kamisetan idatzita, emir qatartar kapitalistek Europako hainbat futbol talde bereganatu dute, besteak beste PSG astronomikoa, eta, hori gutxi balitz, datorren urtean munduko futbol txapelketa egingo da duela gutxi basamortua ziren beren lurretan.

Estatu baten dopin finantzarioaren adibiderik onena da Qatar. Fluxua izugarria da. Aurton, Hakimi, Wijnaldum, Donnarumma, Ramos eta Messiren fitxaketekin, Nasser Al-Khelaifiren menpeko PSG munduko bigarren klub garestiena da. Manchester City bakarrik dago haren gainetik, esplotazioaren eta absolutismoaren beste paradisu batek kontrolatua: Arabiar Emirerri Batuak. 2005ean Qatar Sports Investments (QSI) sortu zutenetik -kirol arloan inbertsio handiak kudeatzen espezializatutako elkarteak- emirren mugimendu astronomikoa kirolean, ez bakarrik futboleant, etengabeak eta itzelak izan dira. Horiei esker gaur egun Qatar eta nazioarteko futbola estuki lotuta doaz ezinbestean.

Bilboko portutik igaro ondoren, Yemengo herritarren artean lehertzen diren bomba eta armetan ere inbertitzen ditu milioiak Qatarrek, baina bere

benetako boterea ez dago armadan. Nazioarteko publikoarentzat irudi erakargarria sortzea ezinbestekoa da Qatarren "arrakastaren" funtsa ezkutatu ahal izateko: botere-abusua eta giza eskubideen urraketa sistematikoa.

Kolonia ingelesa izandakoak 1970eko hamarkadan lortu zuen independentzia. Orduetik, Al Thani dinastiaren agindupean, erregimen politiko absolutu eta monarkikoari eutsi dio, lege islamikoa, Xaria, justizia sisteman txertatuta. Erosteke ahalmen handiena duen munduko herrialdeetako bat da -44.000 eurotik gorako per capita errenta-, erregai fosilen ustiapen masiboari (gasa eta petrolio nagusiki) eta langileen esplotazio basatiari (batez ere migratzaileena) esker. Aurten go otsailerako, *The Guardian*-ek zabalduko ikerketa baten arabera, 6.500 langile migratzaile baino gehiago hil ziren 2022ko mundialerako azpiegiturak eraikitzeke lanetan. Qatarko kasak kontrolatzen dituen diru-kopuru izugarri horiek nazioarteko islamismo jihadistaren makinaria - Anaia Musulmanetik hasi eta Estatu Islamikoraino- ondo koipeztatu duela salatzen duten kritikak etengabeakoak dira.

Baina Qatarren luxuaren atzean dagoen ustelduraren eta esplotazioaren ebidentziak handiak eta agerikoak izanik ere, futbolariek ematen dion erakusleia arma izugarria da bere posizio globala sendotzeko, diktaduraren irudia garbitzeko prest dauden finantza-eliteen txaloen eta futbolzaleen oihuen artean. ●

